

De vita spirituali anime

eos in sapiētiā ⁊ intellectū / et in scientiam ⁊ prudentiā ⁊ in artē. Quorū cōceptū rō ⁊ distinctio alibi satis apte tradita est. Sicut de subiectis ⁊ obiectis oīm sciētiarū singillarim ⁊ quēadmodū imp̄sum gerūt vestigiū beatissime trinitatis q̄ cunctis est causa essendi. ratio intelligendi ⁊ ordo viuendi. **C**oncept⁹ habitū de sciētis vel artib⁹ sub alternis faciliter inueniuntur erronei si contenti nō fuerint terminis sue inq̄stiois. aut nisi trāseant aut se resoluant ad cōcept⁹ sciētie subalternātis. p̄cipue ad metaphisicam spectat scire an abstractōes quas facit a materia sint ita ī re ad extra v̄l in solo cōceptu. Nec ad medicū spectat si aīa sensitīua distīguatur ab intellectuā. Nec ad astrologū v̄l tal⁹ est / si mor⁹ est res distincta a mobili. Et si sint v̄eraciter epicicli v̄l intelligētie a celo distincte. ⁊ ita de silib⁹ sciētis suo mō. **U**trū v̄o metaphisica p̄tentē in suis expli catōibus grāmatica ⁊ logica. v̄l si lat⁹ accipit ens sub diuersis analogijs nō est nōstrū in formalistas ⁊ terministas tantā cōponere litē. que p̄fecto sepe p̄cedit ex equo catōe quid nomis q̄ nō patitur in quavis disputatōne fieri posse cōcordiā. Est igit v̄traq; via a scholasticis cognoscēda. **C**ōceptus speculatiui faciliter trāseūt in affinitate practicoz ⁊ ecōtra. sicut v̄z ⁊ bonū in ente p̄nectunt. imo nulla ē scia vel sapiētiā quin ad dilectōem dei debeat ordinari. vbi sua stat p̄fectio libertas ⁊ nobilitas. **S**ec⁹ in amore sensibiliū v̄l iporū factōne. **C**ōcipiens quicq; est scibile naturaliter p̄ intellectū v̄l ad p̄tū v̄l assimilari seu diuinū iuxta modū traditōis platonicoz peripateticorū nō ob h̄ dicend⁹ esset vere felix. imo se fundat in principijs erroneis. de intellectu humano et intelligētis. v̄n p̄sixerunt idolatre ⁊ demonicole theletas et theozgiā p̄ purificatōib⁹ animaz ad p̄formitatē intelligentiarū ⁊ tandē dei. **S**ed defecerūt scrutantes scrutiniū ⁊ mentita est iniquitas sibi. **C**oncipiēs aīa diuinū verbū hic p̄ fidei spem ⁊ charitatē dicenda est felix initiatiue ⁊ v̄tualiē. **A**d ipiscif beatitudinē cōsumma tē p̄ partū verbi in gloria si p̄seuerauerit v̄l q̄ in finē. De quo partu theologizātes magna dicūt / que nec ocul⁹ vidit. nec aur⁹ au diuit / nec in cor hoīs ascendit que p̄pauit deus diligētib⁹ se. **I**pī soli gloria in eternū ⁊ v̄tra Amen.

Finit

Præfatio magistri

Johānis Berfonis in librū de vita spiri tuali anime.

S

Euerēdo ī chri

sto patri ⁊ sacre theologie p̄fessori eximio dño Petro Cameracensi ep̄o / eius discipul⁹ Jo

hānes cācellari⁹ indignus ecclie parisiē. p̄ se humilē obedientiā ⁊ p̄ cōmuni salute sapere ea q̄ recta sunt. **P**ostulare dignata est beniuolētia tua p̄ceptor inclite / q̄tinus scripto tibi tradere v̄nā ex lectōnib⁹ meis / cui p̄sentia tuā p̄stare nō erubui. nec insolitā hāc rē effugisti / tu schole theologie iubar radiosissimū. tu iā doctor emerit⁹. **E**rbui fateor / imo ⁊ tota schola obstupuit ad hanc humiliatōem dignitatis ⁊ sapiētie tue / quasi lunē sol a stella. mare aquā a flumio. lanā ouis a capra medicare videret. **S**ed ita verū est / vbi sapiētia ibi hūilitas. sicut ecōuerso testis est sapiēs / ibi sapiētiā esse vbi reperit hūilitas. **T**u deniq; quanto maior es (iuxta eiusdē cōsiliū) hūilitas te in omnib⁹. **V**inus quoq; nūc mirādū est si illā (quātulacūq; est) meā eruditōnem diligis ⁊ amplecteris cui⁹ tu nutritor foror et auctor hacten⁹ extitisti. **Q**uod fecit q̄sq; tu etur opus / v̄t ait Hāso. **I**ta hoc ī loco chri sti verbū non inepte iungit. **D**octrina mea nō est mea / sed eius qui misit me p̄is. **E**certe tu pater me misisti / quia me p̄ telicenti atū in sacre theologie facultate fecisti. **T**u per te ⁊ sub te magistratib⁹ me insignijs decorasti. **T**u insup motore in cācellariat⁹ officium tibi successi / q̄sq; nō meritis equis. **F**eci autē cumulat⁹ q̄ quesisti. **S**eq̄ntes itaq; lectōes eiusdē materie mittēdas dēre uī. nō q̄dem ad tedocendū seorsū hec p̄suprio. **S**ed vel ad obediētē cōplacendū v̄l ad p̄stādū gustū aliquē veteris oclī ōnerosis curis tuis. v̄l q̄ molest⁹ ē ad corrigendū p̄ficiendūq; imp̄fectū meū q̄ viderūt oculi tui. **A**ttamē q̄ facili⁹ ignoscat nostro huic opusculo si q̄s forte lector ali⁹ in ipm cōiecerit oclōs. **E**t si offenderit eū sermo incultus / nec satis p̄fecto et pulcro v̄l tractatū decuerat ordine cōtextus / recogitet pius interpres aliū p̄ lectōnibus alium p̄ tractatib⁹ stilū esse. **S**ciat nō ita coherere que varijs tp̄ib⁹ plata sunt quēadmodū

illa que elaborata sub vno tenore dictantur oratio. **N**ihilominus his lectioibus mores tractat nunc imposui quod quantum fas erit dividens eas in tres partes secundum materiam principalem triplicem. Et conformiter ad hec tria applicanda infra commemorata et quasi ad quoddam thema. In ipso vivimus movemur et sumus. vivimus enim in deo vivificatione gratie. Movemur in eo et ad eum potest operari merito. Tandem circulo quodam intelligibili sumus in eo velut in centro nostro per quietem contemplationis stabilis et serene. Primum est omnium in gratia existentium quasi incipientium. Secundum proficiendum. Tertium perfectorum. Primum in baptisatione fluminis vel fluminis. Secundum in contemplatione peregrinationis. Tertium in solatione angelice administrationis. Sic christus primo baptizatus est postmodum temptatus. deinde consolatus. Sicut ipse est vita animans via movens. veritas stabilis. alpha et omega principium medium et finis. In quo vivimus per fidem formatam. quia iustus ex fide vivit. et hoc in vita rationali. Movemur per spem desiderantem que sursum sunt in irascibili. Sumus per caritatem radicatum in percipibili. Prima ergo pars operum scilicet quod latior est et per lectores distinguitur. agit de vita anime et de morte ipsius. et de egritudinibus spiritualibus in quibus quod dicitur peccatorum a radice et eliciendo moralia documenta inde sequentia. Secunda tractat de vita secunda anime que est motus et vel instinctus in quibus distinctio inter bonas inspirationes et immissiones per angelos malos in diversis materiis. et de modo contemplationis superandi. Tercia loquitur de vita anime per contemplationes stabilite et consolante. Bene valeas pater in christo et oramus per invicem ut salvemur.

Pars prima incipit
de vita spirituali anime

Vo vos baptizavi aqua. ille vos baptizabit spiritu sancto. Antiqua iam atque notissima patrum traditione optum habemus quod operatur baptismus iohannis. et quod baptismus christi. Nam cum baptizari sit nasci denuo. sicut nuncodemo dicebat christus. tantum interest inter baptismum iohannis et christi quantum ipsa dispositio ad vitam differt ab introductione eiusdem vite spiritualis in nobis. Erat itaque nobis baptismus iohannis preparatorius ad vitam spiritus sancti plenam in suscipiendum. sed christus

solus se vivificabat. quod solus vere baptizabat spiritu sancto. Placet autem ut omissa interim pertractatione legali super hoc duplici baptismo quonia notissima est. vertamus considerationes nostras ad loquendum de vita anime. quia spiritus sanctus operatur in nobis per baptismum quem visitatio iam non minedicat esse flammis. Ille enim baptismus per se efficaciter est. Absque eo autem nec baptismus fluminis nec sanguis potest quicquam. Dicebat paulus atheniensibus allegans unum ex eorum poetarum de deo loqueretur. In ipso enim vivimus movemur et sumus. Act. xvij. Que verba si quis ad corpus pale et hanc visibile vitam motum et existentiam referat nihil cum errare crediderim. quoniam sicut vas aquam continet et figurat. ita ut vix sit quod aqua plene in vase quod in se figurat. sic multo intimius in ipso deo tanquam in vase omnium creature labilitate continere vivit quicquid vivit. movetur quicquid movetur. et omnis existentia ne deficiat in nihilum in ipso est atque servatur. Sed de spiritualibus et invisibilibus locuturi dicamus quod anima rationalis habet in spiritu sancto suam vitam suum motum suam existentiam. Est quippe propria ipsi creature rationali super ceteras quod capax est vite alicuius creature et divine sicut et motus et existentie ultra id quod est in se naturale. Et quemadmodum materia prima et si de se non sit nihil. capit tamen suum esse principalem per formam. Sic et anima in esse suo naturali considerata imaginanda est tanquam materia nuda que fieri potest subiectum quasi deferens ipsum spiritum sanctum tanquam eius vera vitam non quod forma lem. Hoc enim dudum per magistros nostros dicitur est. Sed formalis non presus dissilem. Et quomodo fiat istud si forsitan interrogas. Rursus quod per baptismum spiritus sancti. cui tamen prius est aut natura aut tempore baptismus aque vivit in mundo tanquam qualitatina dispositio prequisita ad vitam huius formalis introductionem. Est autem baptismus iste gratie et aliarum virtutum infusio. aspersioque intima animam abluens et reddens idoneam. cui spiritus sanctus seipsius vitam et motum et essentiam inspiret et donet. In ipso vivimus ut in vita. movemur ut in vita. sumus ut in veritate. Et vide si non ita cor tex littere absconditum habet in mysterio. Nam si iohannes interpretatione sua gratiam donat et baptismus ablutioem nominat. quod iohannis baptismus nisi gratie ablutio designat. Et hec (ut diximus) ablutio non nisi preparatio est in anima ipsa ut spiritu sancto baptizetur. hoc est vivificetur ut iam non in se solus sed in spiritu sancto vivat/moveatur et existat. quemadmodum dicebat dominus paulus. vivo ego iam non ego.